

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Тони Драганов Трайков – ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“

(член на Научното жури, утвърдено със Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ № 1593/30.06.2016г.) и Решение на ФС на Природо-математическия факултет /Протокол № 8/28.06.2016г./

Научна област – 4. Природни науки, математика и информатика

Професионално направление – 4.4. Науки за Земята

Научна специалност – Икономическа и социална география

Научно звено: Катедра „География, екология и опазване на околната среда“ при Природо-математическия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“

Тема: **„Международните трудови миграции на студентите от висшите училища на Благоевград“**

Докторант: **ас. Владимир Николов Караджов**

1. ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТА

Докторантът на самостоятелна подготовка на обучение Владимир Николов Караджов е роден на 19.07.1978г. През 2001г. завършва ЮЗУ „Неофит Рилски“ гр. Благоевград, специалност География – бакалавърска програма. През периода 2008-2011г. завършва магистърска програма География – Регионално развитие в ЮЗУ „Неофит Рилски“. От 2008г. до момента е асистент по Социално-икономическа география в катедра „География, екология и опазване на околната среда“. Води упражнения по основни дисциплини – Социално-икономическа география на България, География на населението и селищата, География на производствената и обслужващата сфера, Планиране и регионална политика, Теоретични основи на географските изследвания, а също и по няколко избираеми дисциплини. Ас. Караджов владее отлично английски и немски език, има добри познания по руски език и основни познания по испански. Притежава много добри организационни умения и компетенции.

2. ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТУРАТА

Ас. Караджов участва в докторантска програма по научна специалност „Икономическа и социална география“ при ЮЗУ „Неофит Рилски“ гр. Благоевград (2011-2013г.) След 2013 г. е докторант на самостоятелна подготовка на обучение в Катедра „География, екология и опазване на околната среда“ при Природо-математическия факултет на ЮЗУ. Дисертационният труд е обсъден и насочен към защита с решение на ФС на Природо-математическия факултет /Протокол №8/28.06.2016г./.

3. ДАННИ ЗА ДИСЕРТАЦИЯТА И АВТОРЕФЕРАТА

Представеният за обсъждане дисертационен труд на тема „Международните трудови миграции на студентите от висшите училища на Благоевград“ има обем от 220стр. текст. В посочения обем са включени 46 фигури и 23 таблици. Дисертационният труд съдържа още списъци с използваните в текста съкращения, таблици, фигури и приложения, а също справка за научните приноси, литературните източници и публикациите по разглежданата проблематика. В отделно книжно тяло са подредени 14 приложения: пълните текстове на 7 дълбочинни интервюта и анкетни карти с различно съдържание. Списъкът с използваната литература включва 79 заглавия, които са подредени по азбучен ред. Отделно са посочени и 3 интернет адреса.

Темата на дисертационния труд е много актуална и значима. За това безспорно допринася големият брой студенти, които понастоящем участват или имат намерение да участват в международни трудови миграции, както от висшите училища на Благоевград, така и от останалите университети в страната.

В структурно отношение дисертационният труд се състои от въведение, четири глави и заключение. Отделните глави са с различен обем, съобразно спецификата на тяхното съдържание.

Във въведението на дисертационния труд докторантът аргументирано и пълно е представил актуалността и значимостта на разглежданата проблематика, основната цел, обекта и предмета на научното изследване. Ясно и точно са определени конкретните задачи за постигане на целта, основните методи и етапите на изследователския процес. Посочените „научни уговорки“ е по-удачно да бъдат представени като „трудности“ при събирането и обработката на необходимата за изследването информация.

Важно място в структурата на дисертационния труд заема глава I , представяща теоретичните основи на изследването. В нея докторантът дава собствена дефиниция на понятията, използвани като синоними „студентски бригади“ и „международни студентски трудови миграции“. Обоснован от научна гледна точка е изборът на подходящите методи, приложени за постигане на основна цел. Много добро впечатление прави детайлното познаване и анализ на съществуващите нормативни документи, регулиращи процесите със студентските трудови миграции в Република България и ЕС. Специално внимание е отделено на младежката безработица и възможностите за нейното намаляване посредством студентските бригади.

Глава II представя възможностите за изследване на количествено измеримите аспекти на международните трудови миграции на студентите от висшите училища на Благоевград. Логично тя е с най-голям обем от всички глави на дисертационния труд и дава цялостна картина на основните количествени характеристики на студентските бригади. В тази насока е направеният задълбочен анализ на състава на участниците, предпочитаните от тях дестинации, начините за финансиране, продължителността на бригадите и не на последно място на финансовата удовлетвореност и нагласата за следващи участия. Анализът на разгледаните разнообразни характеристики, определящи профила на участниците в студентските бригади би бил още по-пълнен и задълбочен при отчитане на евентуална промяна на тяхното семейно положение. В крайна сметка може да се каже, че проведените от докторанта количествени проучвания са с висока степен на представителност и могат да се прилагат не само за Благоевград, но и за останалите университетски центрове и страната като цяло. От гледна точка

на съществуващата у нас демографска ситуация много ценно е изследването на влиянието на студентските бригади върху трайната емиграция на български студенти в САЩ. Анализът на фактите, направен от докторанта, по безспорен начин доказва, че участието в студентски бригади не увеличава трайната емиграция на студентите, която не превишава стойностите, регистрирани при останалите слоеве на населението. Разглеждането на посоките на трудовите миграции поставя въпроса как излизането на Великобритания от ЕС ще се отрази на сегашното ѝ положение на втора по предпочитания дестинация за провеждане на студентски бригади.

Логическо продължение на изследването на количествените параметри на студентските бригади се явява определянето на техните качествените аспекти в III глава. То се основава на анализите на фактите, свързани с личните преживявания, оценките и настроенията на студентите от висшите училища на Благоевград. Оригиналният подход - използване на „дълбочинни интервюта“ е помогнал на докторанта да събере много богат емпиричен материал, който е анализиран и обобщен в заключението, че на този етап международните трудовите миграции са изгодни, икономически оправдани и привлекателни за студентите от посочените университети.

Оригинален авторски подход е демонстриран и в съдържанието на IV глава. Той се свързва с изготвения за първи път SWOT анализ за студентските трудови бригади. Отчитайки силните и слабите страни на явлението студентски бригади, докторантът стига до извода, че към настоящия момент те са силно привлекателни и тази привлекателност ще се запази и в близко бъдеще. В по-далечна перспектива тя ще започне да намалява и студентските бригади могат да бъдат заменени от трайна емиграция на младите хора зад граница. В отговор на тези неблагоприятни перспективи авторът препоръчва своите виждания за изграждане на стратегии и политики за професионално израстване и реализация на студентите, но вече на територията на нашата страна.

Авторефератът в обем от 46 с. отговаря на съдържанието на дисертационния труд. Той е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Р. България и Правилника за неговото приложение.

4. НАУЧНИ ПРИНОСИ

В дисертационния труд е обработен огромен обем изходни данни, които са систематизирани и коректно използвани. Подкрепям изведените авторски приноси и тяхното диференциране като научни и научно-приложни.

Към основните научни приноси се отнасят:

1. Задълбоченото изучаване на ново за нашата действителност явление, каквито са международните трудови миграции на студентите, започнали в началото на настоящия век и обхващащи голям брой участници. Значимостта на изследването се определя и от факта, че такова комплексно проучване на студентските бригади не е провеждано досега нито у нас, нито в някои други страни.
2. Дефинирането, от страна на автора, на ключови понятия като „студентски бригади“ или „международни студентски трудови миграции“.

3. Определянето на основните количествени характеристики на явлениято, както и качествените фактори, оказващи влияние на поведението на участниците в него. Като количествени характеристики на студентските бригади са разгледани и анализирани предпочитаните дестинации и причини за участие, начините за финансиране, сферите на заетост и др. Към качествените фактори са включени мотивацията, трудностите и настроенятията на участниците, техните нагласи и желания за бъдещи участия.

4. Определен принос на дисертационния труд е изготвеният за първи път SWOT анализ за студентските бригади. Въз основа на информацията включена в него авторът е разработил основа за изграждане на стратегия за младежката заетост.

Основните научно-приложни приноси включват:

1. Обосноваването на конкретни предложения за промени в Закона за кредитирането на студенти и докторанти с цел повишаване на неговата роля и ефективност при осигуряването на равен достъп до висшето образование на младежите в България.

2. Представянето на предложения за сътрудничество между висшите училища и бизнеса за организиране на производствени стажове. В перспектива те могат да осигуряват по-висока квалификация и доходи на студентите и постепенно да заместят практиката на студентските бригади.

3. Изготвеният от автора първи SWOT анализ за международните трудови миграции на студентите може да бъде използван за оптимизиране дейността на фирмите, занимаващи се с организация на студентските бригади.

5.ПУБЛИКАЦИИ И УЧАСТИЯ В НАУЧНИ ФОРУМИ

Във връзка с дисертационния труд са представени 12 публикации (две в съавторство). Те са публикувани в сборници от научни конференции, проведени в България и други страни. Публикациите са свързани с темата на дисертационния труд и отразяват съществени моменти от неговото съдържание. Докторантът е участвал в много национални и международни конференции.

6.ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният за разглеждане научен труд е много актуален, дисертабилен и в напълно завършен вид. Поставената основна цел и задачи на научното изследване са постигнати като е даден отговор на основния въпрос за полезността на международните трудови миграции на студентите, както и на въпросите за тяхното бъдеще и алтернативи. Отчитайки завършения характер, безспорните научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд, си позволявам да предложа на Уважаемите членове на Научното жури да присъдят на докторанта на самостоятелна подготовка Владимир Николов Караджов научно-образователната степен „доктор”.

София, 17.07.2016г.

.....

доц. д-р Тони Др.Трайков